

Frostabygder:

II. Munkarp

Smedjan i Ormanäs

Smekvingan och sme'n (Obs. tandnyckeln i handen)

Byafolket i Ormanäs for vanligen till smeden i Henninge för att sko sina hästar. Men hemma i Ormanäs fanns också en smedja. Mäster hette Per Holmgren, och han levde ända till 1914. Klensmed ville de gamle kalla honom, ty han knabba helst med den lätte hammaren, lagade gamla bössor och utförde enklare reparationer.

Den storväxte mannen står vid ena sidan om en ännu högre enbuske, hustrun skyntar svagt fram på den andra sidan. I handen håller han ett egenomligt verktyg, som kallas tandnyckel. Som tandläkare var han fruktad men anlitad — och billig: tjugofem öre för varje utdrag. Han hade mottagning hemma hos sig men också i portgången till Höörs gästgivaregård när folk samlats till marknad på torget utanför.

Till byns tandpinade stackare kunde han komma som på beställning. Hans besök står livs levande för ormanäsbor både i Munkarp och i förskingringen. En av dessa beskriver Per Holmgrens påhälsning så här:

Far hade våldsamt ont i en stor kindtand. Smeden kom, lade tången på spisen. Far satte sig i stolen och operationen började. Smeden knep och bände, vrickade och drog, pustade och slet. Men det gick inte. Till sist blev far så vild av plågan, att han rusade upp ur stolen. Smeden fick ett par väldiga örfilar och jagades på dörren. Sen lirkade far så nätt med sin sjuka tand, ända tills den gav med sig.

Men vad tänkte han som fick örfilarna? Var det inte att bära hand på rättvisan? Per Holmgren tjänstgjorde nämligen som extra polis ibland.

Frostavår

Jag kom från frusna moars och kala grenars trakt
och mötte själva våren i gröna bokars prakt,
jag såg ett blänk av vatten med vän och speglad
strand,
ack Frosta, du kan binda med starka hjärteband!

Här är det ljuvt att leva, här är det gott att dö
när vårens groddar svälla djupt under vinterns snö.
Ack att vårt vackra Frosta från årets blomningstid
fick stå som syn i minnet när vintern sen tar vid!

Hur bygden än må skifta i Skånelandets mitt
från sommarnejd till frostland, från värgrönt och
till vitt,
så anas dock dess vänhet, så röjs dess fägring än,
och den som lämnar Frosta, han kommer nog igen.

Du näktergal som sjunger i hagens gröna snår,
jag tror din visa handlar om Frostabygdens vår,
och din musik, du sångtrast i höga granars topp,
nog är det för ditt sommarland vid Ringsjön den
stäms opp!

Gunnar Freudenthal.

Munkarps kyrkoruin